

КАНДИДАТЫ НАРОДА

(Пачатак на 1-й стар.)

Знатнай свінарцы, Герою Сацыялістычнай Працы Л. І. Асіюк, ударніцы камуністычнай працы знатнай ткачы Мінскага тонкасукоўнага камбіната Л. Лазарэнка, народнаму артысту БССР Б. В. Платонаву, народнаму артысту СССР Р. Р. Шырму, скульптару З. І. Азгуру, вядомым беларускім пісьменнікам Максіму Танку, Янку Брылю і Аркадзію Куляшову аказаны гонар быць дэпутатамі Вярхоўнага Савета Беларускай ССР.

Для таго, каб стаць дэпутатам у краіне Саветаў, патрэбна толькі давер'е народа. У нас няма ні маёмаснага, ні ўзроставага, ні нацыянальнага цензаў, якія дзейнічаюць у любой капіталістычнай краіне.

Наш дэпутат павінен да канца заставацца слугой свайго народа. А калі і здарыцца так, што дэпутат не справіцца са сваімі абавязкамі, то выбаршчыні маюць права адазваць яго з парламента і выбраць новага. Ці ж гэта не сведчыць аб тым, што савецкая выбарчая сістэма самая дэмакратычная ў свеце? Дэмакратыя ў нас ажыццяўляецца не на словах, а на справе. Аб гэтым гаворыць і склад Вярхоўнага Савета рэспублікі.

У час мінулых выбараў, якія адбываліся чатыры гады назад, у Вярхоўны Савет было абрана 407 дэпутатаў, з іх 192 чалавекі — рабочыя і калгаснікі, што складае 47,2 працэнта агульнай колькасці дэпутатаў. Такімі лічбамі не можа пахваліцца ні адна капіталістычная краіна.

Вось па такіх прынцыпах ідзе вылучэнне кандыдатаў у дэпутаты савецкіх органаў кіравання. Служэнне народу, людзям, жыццё і праца для агульнага добрабыту — гэта тое, што характарызуе народных кандыдатаў. І няма большага шчасця, чым давер'е народа.

Лепшыя рабочыя Беларускага аўтамабільнага завода ўдарнікі камуністычнай працы Б. Тойцік.

Палітыка

МАСКВА. Савецкі ўрад накіраваў ноты ўрадам Францыі і Федэратыўнай Рэспубліцы Германіі ў сувязі з франка-заходнегерманскім дагаворам, падпісаным 22 студзеня ў Парыжы. У нотах падкрэслена, што мэта гэтага дагавору — падрыхтоўка да новай вайны.

МІНСК. Пад старшынствам міністра культуры БССР Р. Я. Кісялёва адбылося чарговае пасяджэнне камісіі БССР па справах ЮНЕСКА. Камісія заслухала справаздачу аб рабоце дэлегацыі БССР на XII сесіі Генеральнай канферэнцыі ЮНЕСКА і наметыла меры па актывізацыі дзейнасці камісіі ў 1963 г.

ЛОНДАН. Перегаворы аб уступленні Англіі ў «агульны рынак», якія пачаліся ў Парыжы, абыйшліся падаткапалацельшчынам краіны ў 235 тысяч фунтаў стэрлінгаў. Гэта сума была выдаткавана на раз'ездзі чыноўнікаў у сувязі з перагаворамі.

ГАВАНА. Пахаванне чатырох чалавек, якія за-

Выдатна працуе на будаўніцтве буйнапанельных жылых дамоў чыноўніца мікрарайёна брыгада маляроў СВ-60 будтрэста № 12 горада Магілёва, якой кіруе Міхаіл Каштанай. Адна з лепшых чыноўніцаў брыгады — камсамолка Аляксандра Пінчкова.

Фота Н. ЖАЛУДОВІЧА.

І. А. ІНСАРАУ,
міністр аховы здароўя
БССР

Успомнім, чытач, далёкі дарэвалюцыйны час. Год 1913-ты... Голад, нястачы, а адсюль і розныя хваробы, якія дачасна ўносілі тысячы людзей у магілу. Ратунку не было, бо сетка медыцынскіх устаноў і колькасць урачоў былі нізкія. Адзін урач даводзіўся на 11 тысяч чалавек, адзін бальнічны ложкак — на тысячу чалавек. Агульная смяротнасць насельніцтва складала больш за 19 чалавек на тысячу жыхароў, а дзіцячая — 179 на тысячу народжаных. Сярэдняя працягласць жыцця не перавышала 32 год. Гэта быў той час, калі многія нашы землякі пакідалі Радзіму.

Адбылася Вялікая Кастрычніцкая сацыялістычная рэвалюцыя. Дзяржава адпусціла вялікія сродкі на будаўніцтва новых бальніц, амбулаторый, радзільных дамоў, пачалі стварацца дыспансеры, санаторыі. Выключна вялікае значэнне сталі надаваць падрыхтоўцы медыцынскіх кадраў. У 1921 годзе пры Беларускай дзяржаўнай універсітэце імя У. І. Леніна адкрыўся медыцынскі факультэт, які пазней быў ператвораны ў медыцынскі інстытут. Для забеспячэння рэспублікі медыцынскімі кадрамі былі створаны 34 медвучылішчы. У 1934 г. быў адкрыты медыцынскі інстытут у г. Віцебску. К таму часу ўжо дзейнічалі 9 навукова-даследчых медыцынскіх інстытутаў.

З кожным годам сетка медыцынскіх устаноў пашыралася, была створана санітарна-эпідэміялагічная служба. Ужо к канцу 1941 года ахова здароўя Беларусі атрымала шырокае развіццё. Колькасць ложкаў у бальніцах і колькасць урачоў у параўнанні з 1913 годам узраслі ў 4,6 раза. Агульная смяротнасць насельніцтва к гэтаму часу была зніжана больш чым у 1,7 раза, дзіцячая — у 1,5 раза.

Вераломны напад фашыскай Германіі на Савецкі Саюз парушыў мірнае жыццё беларускага народа. Беларускі народ разам з усімі народамі Савецкага Саюза паўстаў на абарону сваіх заваёў, сваёй свабоды. Мільёны сыноў беларускага народа знаходзіліся ў радах Савецкай Арміі, звыш 370 тысяч — у партызанскіх атрадах. Сярод народных месціцаў было 570 урачоў і звыш 2 тысяч сярэдніх медыцынскіх работнікаў.

Вайна і трохгадовая акупацыя фашыстамі тэрыторыі

гінулі ад куль салдат дыктатара Самосы ў дзень выбараў у Нікарагуа, ператварылася ў сапраўдную дэманстрацыю супраць урада. Як паведамае карэспандэнт агенцтва Прэнса Латіна, салдаты Самосы зноў адкрывалі агонь супраць дэманстрантаў. Пяць чалавек паранена.

ХАНОЙ. За мінулы год у паўднёвай частцы Цэнтральнага В'етнама на бок народа, які змагаецца, перайшло каля 15 тысяч салдат паўднёва-в'етнамскай арміі. Гэта амаль у два разы больш, чым у 1961 годзе.

БАЛОНЬЯ. Ваенны злачынца былы маёр вермахта Эрхард Крөггер вызвалены з турмы ў Балоньі, дзе ён знаходзіўся пад следствам.

Эканоміка

БАКУ. Ва ўрачыстай абстаноўцы ўведзена ў рэгулярную эксплуатацыю буйнейшая ў Еўропе паромная пераправа, якая звязала заходні і ўсходні берагі Каспійскага мора.

БОН. Вядомы нямецкі вучоны прафесар Э. Зенгер выступіў у Штутгарце з заявай аб сучасным развіцці ракетнай тэхнікі. Як перадае агенцтва ДПА, прафесар Э. Зенгер падкрэсліў, што перавага Савецкага Саюза ў галіне палётаў у космас у апошнія гады значна ўзрасла. Злучаным Штатам Амерыкі, нягледзячы на адчайныя намаганні, да гэтага часу не ўдалося ліквідаваць існуючы разрыў.

Клапоцімся аб здароўі чалавека

Беларусі нанеслі каласальныя страты справе аховы здароўя. 80 працэнтаў бальніц, паліклінік і іншых устаноў былі разбураны. Пасля вайны пачалі аднаўляцца разбураныя і будаваліся новыя бальніцы, паліклінікі, аптэкі. У параўнальна кароткі час былі ліквідаваны сляды вайны і разбурання.

Пастанова ЦК КПСС і Савета Міністраў СССР «Аб мерах па далейшаму паліпшэнню медыцынскага абслугоўвання і аховы здароўя насельніцтва СССР» (студзень 1960 года) адыграла вельмі важную ролю ў далейшым развіцці аховы здароўя і медыцынскай навукі ў нашай рэспубліцы. ЦК КП Беларусі і ўрад БССР за-

цвердзілі мерапрыемствы па выкананні гэтай Пастановы, ажыццяўленне якіх прынесла плённыя вынікі.

Да пачатку 1963 года ў рэспубліцы налічвалася звыш 67 тысяч ложкаў у бальніцах, працавала больш 15 000 урачоў, каля 50 тысяч сярэдніх медыцынскіх работнікаў. Калі ў 1913 годзе радыс абслугоўвання сельскім урачэбным участкам складала 50—100 вёрст, то цяпер ён роўны 7—8 кіламетрам.

Вялікія задачы накрэслены перад работнікамі аховы здароўя сямігадовым планам. К канцу 1965 года ў БССР павінна быць 77 тысяч ложкаў у бальніцах. Будзе пабудавана многа бальніц, паліклінік, дзіцячых і родадапаможных устаноў, дыспансераў, санаторыяў, аптэк, будынкаў медыцынскіх навуковых устаноў.

У галіне лячэбна-прафілактычнай і санітарна-процэпідэмічнай работы генеральная лінія вызначана Пастановай ЦК КПСС і Савета Міністраў СССР. Гэта — ліквідацыя адных і рэзкае зніжэнне іншых інфекцыйных захворванняў, павышэнне якасці і культуры медыцынскай дапамогі насельніцтву, паступовае сціранне грані ў медыцынскім абслугоўванні гарадскога і сельскага насельніцтва, барацьба за аздаравленне ўмоў жыцця народа.

У Беларусі ліквідаваны такія захворванні, як зваротны тыфус, малярыя, трахома, рэзка знізіліся захворванні туберкулёзам і іншымі заразнымі хваробамі. Выпадкі захворванняў воспай у нас не зарэгістравана з 1925 года. У 1959—1962 гг. звыш 2 мільёнаў чалавек ва ўзросце да 20 год было ахоплены прышчэпкамі супраць поліяміяліту. Дарэчы, захворванні гэтай хваробай у нас таксама рэзка знізіліся.

Вялікая ўвага ўдзяляецца ў рэспубліцы добраўпарадкаванню гарадоў і вёсак, паліпшэнню водазабеспячэння, ачысціцы населеных пунктаў, навідазненню належнага санітарнага парадку на сядзібе кожнага калгасніка, у двары кожнага домаўласніка.

У лячэбна-прафілактычным абслугоўванні насельніцтва асноўная ўвага накіравана на далейшае пашырэнне і ўдасканаленне амбулаторна-паліклінічнай дапамогі, арганізацыі пераважнага абслугоўвання рабочых прамысловых прадпрыемстваў і саўгасаў, дзіцячага насельніцтва. У гэтых мэтах пашыраецца сетка амбулаторый, пунктаў аховы здароўя, бальніц, паліклінік як для дзіцячага, так і для дарослага насельніцтва, жаночых кансультацый і г. д. Значна ўзрасла колькасць урачоў у амбулаторна-паліклінічных устаноў. Асабліва ўвага звернута на паліпшэнне спецыялізаваных відаў медыцынскай дапамогі. Ва ўсіх абласных гарадах і ў большасці раённых цэнтраў адкрыты самастойныя стаматалагічныя паліклінікі; у бліжэйшыя дзве гады збудуецца значная дапамога будзе аказвацца не толькі на ўсіх сельскіх урачэбных участках, але і на радзе фельчарска-акушэрскіх пунктаў. Мы ставім перад сабой задачу ў бліжэйшыя гады дасягнуць колькасць насельніцтва на ўрачэбна-тэрытарыяльным участку ў гарадах да 3 тысяч чалавек, у тым ліку дзяцей ва ўзросце да 15 год — да 800—900.

Паліпшаецца стацыянарная дапамога хворым. У 1960 годзе ў Мінску былі адкрыты клініка грудной хірургіі і другая тэрапеўтычная клініка Інстытута ўдасканалення ўрачоў з аддзяленнем прафесіянальных хвароб, адкрыты навукова-даследчы Інстытут анкалогіі і медыцынскай радыялогіі на 170 ложкаў. Арганізаваны кардыёрэўматалагічныя кабінеты ў паліклініках многіх гарадоў нашай рэспублікі.

Звыш 65 працэнтаў насельніцтва Беларусі — жыхары вёскі. Іх абслугоўваюць 115 раённых і 692 участкавыя бальніцы, 17 сельскіх урачэбных амбулаторый (Заканчэнне на 4-й стар.)

БРЭСТ. У Жабінцы будзеца буйнейшы ў рэспубліцы цукровы завод. Ён уступіць у строй к канцу гэтага года. Цяпер у галоўным корпусе завода ідзе мантаж тэхналагічнага абсталявання.

ВІЦЕБСК. За чатыры гады ў новым мікрарайёне здадзена ў эксплуатацыю 20 пяціпавярховых жылых дамоў. На галоўнай магістралі — вуліцы Фрунзе — з'явіліся новыя магазіны, кафэ «Спадарожнік», камбінат бытавога абслугоўвання, сярэдняя школа.

Добрая слава ідзе на Віцебскім станкабудавніцтве заводзе імя С. М. Кірава абсталявання вайна-інжынеру дыспетчару П. С. Якуценку (на здымку злева) і слесару-зборшчыку А. Н. Стукану. Цяпер яны збіраюць партыю станкоў павышанай дакладнасці.

Фота Г. УСЛАВАВА.
Фотахроніка БЕЛТА.

ХРОНІКА ХРОНІКА ХРОНІКА

Яшчэ адна сустрэча

КАЛІ наш чытач памятае, аб Сяргею Ніканоравічу Ціхану мы ўжо аднойчы пісалі. У 58 нумары нашай газеты за мінулы год аб ім быў змешчаны нарыс. У той час Ціхан толькі скончыў Мінскі медыцынскі інстытут і яшчэ нават не ведаў, дзе будзе працаваць. Тады ж Сяргей Ніканоравіч нам раскажаў, што сем год назад ён разам з сям'ёй вярнуўся на Радзіму з далёкай Аргенціны, куды эмігрыраваў з былой панскай Польшчы. У Мінску Сяргей пачаў вучыцца ў медыцынскім інстытуце. З цеплынёй і сардэчнасцю прынялі яго таварышы ў сваю студэнцкую сям'ю, заўсёды былі гатовы дапамагчы, аказаць падтрымку. Вучоба прыносіла радасць і задавальненне. Усе шэсць год у інстытуце Сяргей Ціхан атрымліваў стывендыю, бясплатна карыстаўся падручнікамі ў бібліятэках і чытальных залах.

Мы развіталіся з Ціханам летам, калі ён ехаў адпачываць на Віцебшчыну да бацькоў сваёй жонкі Валянціны. Некаторы час мы аб ім нічога не ведалі, а вельмі хацелася пацкавацца, як жа склаўся далейшы лёс маладога ўрача.

Нядаўна зайшлі на медпункт Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта. Тут Сяргей Ніканоравіч Ціхан працуе тэрапеўтам. Нас ён су-

стрэў ветліва, як старых знаёмых, ахвотна адказаў на пытанні.

Мы пацікавіліся, ці адразу Сяргею ўдалося атрымаць работу пасля заканчэння інстытута.

— Ну, цяжасцей не было ніякіх, — адказвае Ціхан. — У мяне быў выбар, я мог працаваць, дзе захачу, і нават не думаў, што можа здарыцца так, што я застануся беспрацоўным. Адна з клінік Мінска і мая жонка Валянціна.

Універсітэцкі медпункт, дзе працуе Ціхан, нагадвае паліклініку. Тут працуюць тэрапеўтычны кабінет, фізіятэрапеўтычны, дзе студэнты атрымліваюць неабходнае лячэнне. Ёсць і зубаврачэбны кабінет, і рэнтгенаўская ўстаноўка. Усіх студэнтаў тут лечыць бясплатна.

На пытанне, ці задаволены ён работай, Сяргей адказаў:

— Занадта ўжо спакойная. Лячу ў асноўным грып ды ангіну. Вось сябру майму Ярмаловічу (памятаеце, вы пісалі пра яго?) больш пашанцавала. Ён, як і я, прыехаў з Аргенціны. Мы разам

з ім скончылі інстытут, разам на цаліну ездзілі, дапамагалі збіраць цалінны ўраджай. Цяпер ён працуе ўрачом у Гарадзішчанскай клініцы. Гэта на яго радзіме, на Брэстчыне. У Ярмаловіча практыка багацейшая за маю.

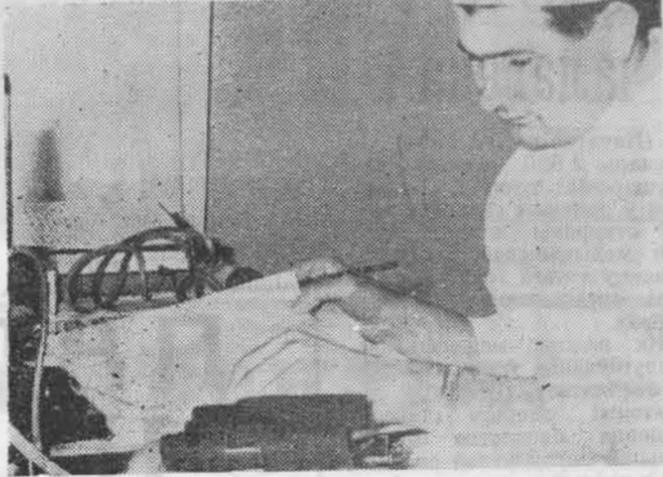
Акрамя асноўнай работы ўрача С. Ціхан чытае на іспанскай мове студэнтам-кубінцам ва ўніверсітэце лекцыі па біялогіі. Восенню ён збіраецца паступаць у аспірантуру.

— Вось толькі часу не заўсёды хапае, каб пасядзець за падручнікамі. Зусім нядаўна ў нас з Валяй нарадзілася дачка. Яна хоць і маленькая, але ўвагі і клопатаў патрабуе вельмі многа. Ды я не скарджуся — гэта радасныя і прыемныя клопаты.

Вось так скончылася яшчэ адна наша сустрэча з Сяргеем Ціханам. Але мы ўпэўнены, што яна не апошняя. Маладога ўрача несумненна чакаюць добрыя, вялікія перамены, і нам вельмі прыемна будзе зноў раскажаць аб іх.

Д. БАБАК.

НА ЗДЫМКУ: С. Ціхан за работай. Фота М. БУГЛАКА.

НАРОД НЕ ЗАБУДЗЕ!

Спрадвеку Случчыну называюць беларускай Украінай. Так, землі тут высокаўраджывыя. Але да Кастрычніцкай рэвалюцыі амаль усе яны знаходзіліся ў руках памешчыкаў і кулакоў. Колькі іх было на случкіх землях! Яшчэ засталіся сляды былых памешчыцкіх маёнткаў у вёсках Івань, Цароўцы, Некрашы і іншых. Землі вакол вёскі Паўстынь валодаў памешчык Радаслаў Астроўскі, той самы, які ў 1917 годзе ўцёк за мяжу, а ў перыяд часовай акупацыі Беларусі фашыстамі зноў з'явіўся ў Мінску.

У сталіцы Беларусі Р. Астроўскі ўзначаліў створаны фашыстамі так званы ўрад — «Беларускую цэнтральную раду». Нацыяналісты на чале з гэтым здраднікам пад флагам барацьбы супраць камуністаў імкнуліся стварыць «вольную і незалежную Беларусь». На справе ж яны прадавалі беларускі народ фашыстам.

Успамінаючы мінулае, калгаснік з вёскі Кірава (былая вёска Цароўцы) Ціхан Вайцаховіч раскажвае:

— Была ў майго бацькі старэнькая хацінка. Жылі мы ў холадзе і голадзе. Бацька ўсё спадзяваўся: падрастуць сыны, узмацнеем, разжывёмся. Дзеці выраслі, аднак шчасця ў сям'і не прыбавілася. Вось і пачалі разыходзіцца сыны, хто куды.

Добра жывуць цяпер беднякі і батракі, аб'яднаўшыся ў калгас «1-е Мая». Дзе б вы ні пабывалі: у Навадворцах, Новым Двары, Агародніках — сэрца радуецца. Дамы светлыя, пад шыферам або чарапіцай.

Міжволі параўноўваю сваю сям'ю з бацькоўскай. Тры дачкі і сын у мяне. Усе дзесяцігодку скончылі. Сяргей служыць у арміі, Люся працуе страхавым інспектарам, малодшая Надзя — медработнік. Старэйшая Тацяна ў гады вайны з мужам у партызанскім атрадзе была, цяпер у калгасе працуе. Жывуць усе ў дастатку, весела і дружна.

Ціхан Сяргеевіч закончыў расказ, усміхнуўся, а затым сказаў:

— Хочацца мне, старому, сказаць нашай моладзі: даражыце новым шчаслівым жыццём, змагайцеся за мір.

Так, моладзь Случчыны добра папрацавала ў мінулым годзе ў імя міру. Выршчаны выдатны ўраджай ільну, ад продажу якога калгасы раёна атрымалі каля 10 мільёнаў рублёў. Значыць, і працадзень калгаснікаў будзе

яшчэ больш важкі. У калгасе імя Дзяржынскага брыгада Міхаіла Крывіцкага сабрала па 9,7 цэнтнера насення і валакна ільну з гектара. У сельгасарцелі імя Калініна, дзе старшынёй С. Палашчук, атрымана на кожныя сто гектараў ворыва па 75 цэнтнераў мяса ва ўбойнай вазе і па 16 цэнтнераў на сто гектараў іншых угоддзяў. Палешылі свае паказчыкі і іншыя арцелі, павялічылі свае прыбыткі. І гэта дасягнута дзякуючы калектыўнай працы. Аб якім жа звярочце ў мінулае можа ісці гутарка? Але іменна гэтага хацелі б беларускія нацыяналісты на чале з памешчыкам Р. Астроўскім.

Гітлераўцы разам з беларускімі нацыяналістамі дарэмна білі ва ўсе званы, выдаючы сябе за абаронцаў беларускага народа. Мала хто гэтаму са случчан паверыў. Створаная ворагамі так званая «беларуская краёвая абарона» з першых крокаў паказала сваё звяржанае антынароднае аблічча.

Вось што раскажвае аб гэтым жыхарка вёскі Апаляны, што каля гарадскога пасёлка Грэск, Лідзья Цішкевіч:

— Паліцыя і бекасаўцы*) спалілі за адзін дзень дзевяць вёсак і многа людзей расстралялі. Тады і мой муж загінуў. Колькі гора яны прынеслі нам!

Аб зверскіх расправах над старымі жанчынамі і дзецьмі добра памятаюць і іншыя жыхары спаленых вёсак. Яны ніколі не забудуць аб зверствах гэтых вылюдкаў. Тактыка «выпаленай зямлі» — вольным кіраваліся фашысты і беларускія нацыяналісты пры адступленні.

Надзвычайна Камісія па расследаванні злачынстваў нямецкіх захопнікаў на тэрыторыі былога Грэскага раёна ўстанавіла, што толькі ў маі — чэрвені 1944 года паліцаі і бекасаўцы прадпрынялі пяць карных экспедыцый супраць мірных грамадзян. І кожны раз расстрэлы, пажары і грабязь, слёзы, кроў мірных людзей.

Дарагой цаной заплаціў савецкі народ за свабоду і незалежнасць сваёй Радзімы ў гады Вялікай Айчыннай вайны. Цяпер раны вайны залечаны, наш народ будзе камунізм. І спыніць наш рух наперад нікому не ўдасца.

М. НИКОЛЬСКИ,
былы партызан Вялікай Айчыннай вайны.
г. Слуцк.

*) «Бекасаўцы» — так насельніцтва называла здраднікаў з БКА.

КОСАВА

Амаль пяць стагоддзяў існуе горад Косава. Многа гора людскога бачыў ён за гэты час. Войны, якія часта праходзілі гэтым краем, спусташалі палі і лясы, разбуралі горад, і яшчэ ніжэй прыгнала гора людзей. Шукалі людзі шчасця, марылі аб ім, але яго не было. І тады прадавалі яны апошнія пажыткі і накіроўваліся за акіян.

У кастрычніку адбылася сацыялістычная рэвалюцыя. Сонца шчасця ўзышло і для беларусаў, жыхароў горада Косава. Але нядоўгай была радасць людзей. Зграі белалапаякаў раскалолі беларускую зямлю на дзве часткі. І зноў Косава, як і ўсю Заходнюю Беларусь, ахутаў змрок.

Але не схілілі беларусы галовы. Не маглі яны змірыцца з тым, што ў іх адабралі доўгачаканую свабоду, забаранілі родную мову, народнае

мастацтва. Доўгую барацьбу вялі з панамі і жыхары горада Косава. Калі паны ў пачатку 1927 года разганалі «Грамаду», жыхары Косава і навакольных вёсак 3 лютага наладзілі палітычную дэманстрацыю, патрабуючы свабоду палітвязням, адкрыцця беларускіх школ, зямлі і хлеба. У той дзень загінула некалькі чалавек, сотні трапілі ў турмы. Але жорсткасцю не скарыць дух народа, барацьба працягвалася. Жудасныя ўмовы зноўку прымуслі людзей шукаць шчасця за акіянам.

Самым радасным днём для жыхароў Косава быў дзень 17 верасня 1939 года, калі Чырвоная Армія вызвала Заходнюю Беларусь. Але і зноў не паспелі людзі па-спапраўднаму стаць на новай, як пачалася Айчынная вайна. У першыя дні вайны нямецкія фашысты зруйнавалі горад.

Нашы
вёскі і
гарады

І на гэты раз шчасце аказалася кароткім.

Мінулі гады вайны, пастаяннай працы. Ажылі калісці разбураныя вуліцы. Галоўную і самую прыгожую вуліцу свайго горада жыхары назвалі вуліцай 3-га Лютага. Гэта ў памяць аб падзеях 1927 года, у памяць аб загінуўшых таварышах. Горад паўстаў з руін і папалішчаў.

Цяпер у цэнтры разбіты малады парк. Новыя дамы стаяць уздоўж вуліцы. У горадзе ёсць некалькі магазінаў, прасторны дом культуры, бібліятэкі. Трохпавярховая школа-адзінаццацігодка дае маленькім гараджанам трывалыя веды. Аб здароўі людзей

дбаюць высокакваліфікаваныя ўрачы, а побач са старым памяшканнем бальніцы ўзводзіцца новая двухпавярховая. Абсталёвана яна будзе на вейшымі прыборамі, якія дапамогуць урачам яшчэ лепш абслугоўваць насельніцтва. У Косаве цяпер ёсць вялікі кніжны магазін, а паштальёны кожны дзень разносяць жыхарам сотні часопісаў і газет.

Гонарам горада з'яўляецца прамысловы камбінат, пабудаваны на ранейшым папалішчы. Прадукцыя яго: шафы, сталы, крэслы, каналы і многае іншае — ведаюць далёка за межамі Брэсцкай вобласці.

Р. БАКІЕВІЧ.

ХРОНІКА ХРОНІКА

Культура

МІНСК. Паўтара мільёна кніг звыш плана выпушчана Мінскім паліграфкамбінатам толькі за мінулы год. Калегія Міністэрства культуры БССР за выдатную работу прысудзіла калектыву першую грашовую прэмію і пераходны Чырвоны сцяг.

МІНСК. Студэнты і выкладчыкі Беларускай дзяржаўнай кансерваторыі на грамадскіх пачатках праводзяць лекцыі-канцэрты для слухачоў універсітэтаў культуры аўтазавада і тонкасукоўнага камбіната. «Як слухаць і разумець музыку», «Опера», «Народная песня» — вось тэмы лекцый, якія прачытаны. Лекцыі суправаджаюцца канцэртамі.

ГРОДНА. Слонімскае народнае тэатр паказаў новы спектакль па п'есе А. М. Горкага «Апошнія». Артысты народнага тэатра пабываюць з гэтай пастаноўкай у гарадскім пасёлку Дзятлава, у многіх калгасах і саўгасах раёна.

ПОЛАЦК. Тут пачаў працаваць новы шырокаэкранны кінатэатр «Юбілейны». Ён разлічаны на 410 месца. У мінулым годзе працоўныя Полацка адзначалі 1100-годдзе горада. У гонар гэтай знамянальнай даты і названы новы кінатэатр.

МІНСК. 650 чалавек без адрыўу ад вытворчасці павышаюць свае веды на заводным аддзяленні Пінскага тэхнікума мяса-малочнай прамысловасці.

Спорт

МІНСК. Закончылася першынство БССР па міжнародных шашках. Першае-другое месца ў турніры падзялілі паміж сабой майстры спорту М. Шавель і М. Гелер. Трэцяе месца заняў майстар спорту А. Плакхін.

22 сакавіка пачнецца паядынак за шахматную карону паміж чэмпіёнам свету Міхаілам Батвінікам і яго новым сапернікам Тыграмам Петрасянам.

Такое рашэнне прыняў арганізацыйны камітэт матча. Ганаровы абавязак арбітраў матча згадзіліся выконваць шведскі гросмайстар Гідэон Штальберг і міжнародны майстар Гары Галомбек (Англія).

Днямі ў Мінску адбыліся рэспубліканскія спаборніцтвы ў матацыклетных гонках на лёдзе.

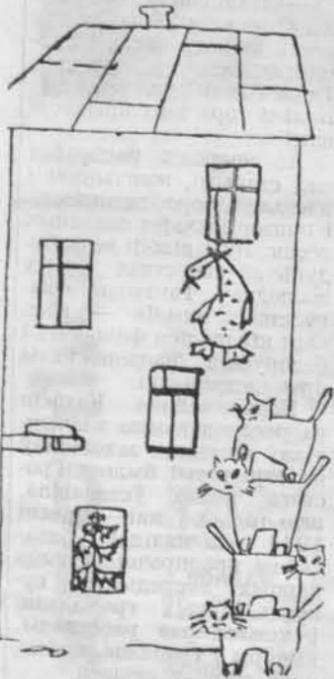
Клапоцімся аб здароўі чалавека

(Пачатак на 2-й стар.)
І амаль 2 500 фельчарска-акушэрскіх пунктаў. Больш чым у палавіне сельскіх раёнаў створаны станцыі хуткай медыцынскай дапамогі; к канцу гэтага года яны будуць арганізаваны ва ўсіх раёнах.

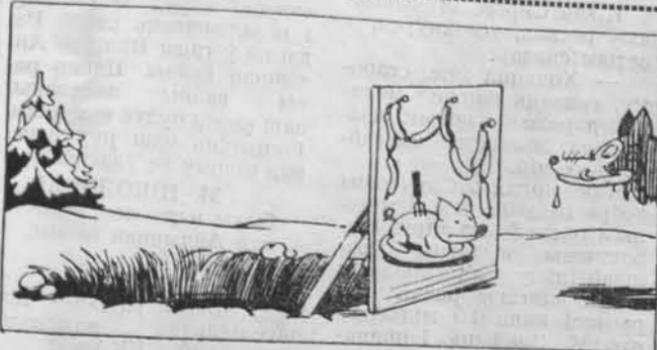
Як вядома, медыцынскае абслугоўванне ў нашай краіне бясплатнае. Пучэўкі ў санаторыі хворым таксама даюцца бясплатна або з трыццаціпрацэнтнай аплатай. У хуткім жа часе працоўныя будуць карыстацца зусім бясплатным санаторным лячэннем і медыкаментамі ў аптэках.

Усю складаную, але ганаровую работу па ахове здароўя насельніцтва выконваюць нашы медыцынскія кадры: прафесары, дацэнты, асістэнты, урачы, фельчары, акушэркі, сёстры. Народ высока цэніць іх працу і шчыра дзякуе за яе. 2 640 медыцынскіх работнікаў з'яўляюцца дэпутатамі Вярхоўнага Савета рэспублікі і мясцовых Саветаў дэпутатаў працоўных; 195 урачам прысвоена званне заслужанага ўрача Беларускай ССР, звыш 1 000 медыцынскіх работнікаў узнагароджаны ардаэнамі і медалямі Савета Саюза. Яны ўнеслі вялікі ўклад у справу аховы здароўя.

Наша дзяржава бярэ на сябе клопаты аб ахове і няспынным паліпшэнні здароўя насельніцтва, аб далейшым павелічэнні працягласці жыцця. Гэта запісана ў Праграме КПСС, якую мы паспяхова выконваем.

На агульных пачатках.

Як злавіць ваўна.

Мацей Райцаў

Волгаград сёння.

ПАДАРОЖЖА НА РАДЗІМУ

(Пачатак у № 12)
НЕЗАДОўГА пасля за-трымкі прыйшлі два пагранічнікі:

— Здраўствуіце, — сказаў старшы. — Ваши паспарта, пажалуйста.

Праверыў, падпісаў, паставіў штамп і пайшоў, пажадаўшы добрага адпачынку. Потым прыйшоў работнік з тamoжні. Узяў дэкларацыю. Спытаў сё-тое, паглядзеў у адзін чамадан і пайшоў далей. Так што той, хто будзе ехаць калі-небудзь дадому, няхай не турбуецца, што ў яго адбяруць усё, і не верыць тым злым плеткаркам, каму было б як маслам па душы, каб забіралі.

Яшчэ як мы былі ў вагонах, прайшоў кароткі, але часты дождж з грамам. Хутка хмарка тая надыйшла, таксама хутка і прайшла. Сонейка зноў прыгрэла. Хто пакінуў вагоны, а хто так і застаўся сядзець на сваіх месцах, калі ўсё састаў адкацілі змяняць восі з коламі.

Мы выйшлі на перон і накіраваліся на вакзал. Вакзал вялікі. Тут і рэстаран, і пошта, і аддзел «Інтурыста», дзе можна замяніць грошы.

Замяніўшы грошы, накіраваліся прама ў рэстаран, бо мы крыху прагаладаліся. На наш першы беларускі абед мы ўзялі смажаную курчыцу з беларускай бульбай і зялёным гарошкам. Ежа была, як Петэр сказаў, «вэры гуд». Асабліва наша бульба вельмі смачная. Мы, жывучы за межамі Бацькаўшчыны, не маем уяўлення аб гэтым. Прывыклі да вадзяністага смаку, англійскай «потаптос». На другое ўзялі кампот, а закончылі марожаным. Усё гэта нам каштавала 2 рублі і 30 капеек за траіх, а па дзяржаўнаму абмену і шылінг раўняецца 2 рублям 53 капейкам. На англійскай чыгуныцы за такі абед трэба было заплаціць у два разы больш.

Падмацаваліся, і веселай на душы зрабілася. Да адыходу цягніка застаецца яшчэ больш адной гадзіны. Што ж рабіць? Мы выйшлі з вакзала. На плошчы перад вакзалам стаяла некалькі так-

сі. Я прапанаваў узяць таксі і праехаць па горадзе. Мы стаялі зусім блізка, і гутарку нашу на англійскай мове чулі шафэры. Калі мы падыйшлі яшчэ бліжэй і я запытаўся, ці можна наняць таксі на адну гадзіну, каб зведаць горад, то я зрабіў малую сенсацыю. Шафэр здзівіўся і кажа:

— Калі ласка, паўтарыце, што вы сказалі?

Я паўтарыў і не менш здзівіўся яго патрабаванню, аб чым яму і сказаў.

— Бачыце, — кажа ён, — нас не здзіўляе, калі замежныя турысты звяртаюцца да нас на ламаанай рускай мове, але калі вы загаварылі на беларускай ды яшчэ добра, дык гэта ўжо дзіва. Дзе вы вучыліся гаварыць па-беларуску?

— У беларускай школе на Магілёўшчыне, — кажу я.

Некалькі хвілін пытанняў ён не задаваў. Потым усё ж яго цікава сапраўды перамагла. І я мусіў больш падрабязна расказаць яму аб сабе і маёй сям'і.

НАШ шафэр казаўся вельмі добрым гідам. Ён родам з Брэста, так што ведаў горад выдатна. «Волга» яго была новай, і вельмі прыемна было так пакатацца.

Абкалясілі мы ўсё горад за гадзіну, і каштавала нам усё гэта і рубель 80 капеек. А калі я хацеў даць паўрублёўку нашаму гіду «на чай», ён і слухаць не жадаў. З вялікай цяжкасцю я змусіў яго ўзяць пачак англійскіх цыгарэт...

І нарэшце пакаціў наш цягнік. На Мінск. Восем гадзін падарожжа заставалася да нашай беларускай сталіцы. Пакуль было відна, мы не адрывалі вачэй ад беларускіх пейзажаў. Айрыс дзівілася раўніннасці, што дазваляе так далёка бачыць. Петэру было цікава бачыць, што няма хутароў,

і загарадзяў. Вакол — шырокія палі, як вокам толькі абняць. Так мы і выглядалі з акон то ў адзін бок, то ў другі, аж пакуль зусім не сцягнула.

У БАРАНАВІЧАХ затрымаліся на 10 мінут. Было ўжо зусім цёмна. Яшчэ крыху больш двух гадзін, і мы будзем у Мінску. Я столькі чуў аб гэтым горадзе, як ён паўстаў з руін, што нават некалькі разоў гэты любімы горад мне сніўся.

Апоўначы ў суботу мы высадзіліся на пероне Мінскага вакзала, дзе нас (вось прыемная неспадзяванка!) спаткалі два супрацоўнікі газеты «Голас Радзімы». Нам дапамаглі знайсці таксі. Але я кажу:

— Дайце хоць крышку пастаяць і палюбавацца маім сном, што явай стаўся.

Вакзал у асноўным той самы, але Прывакзальная плошча — зусім штосьці новае, прыгожае, шырокае. Насупраць два вялізныя гмахі кватэрныя з вежамі, якія робяць нібыта вялікую шырокую браму ў горад. Цераз гэтую браму мы і накіраваліся ў гасцініцу «Мінск», што была пабудавана толькі некалькі гадоў таму назад. Добрая гасцініца — люксаўская. Тут пераважна за-трымліваюцца замежныя турысты, а таксама і людзі з нашага Палесся.

Калі зайшлі ў наш нумар, я адразу адчуў сябе як дома, — паміж сваіх братоў і сяцёр. Было позна, і сябры з рэдакцыі пажадалі нам добрай ночы і пайшлі, паабяцаўшы прыйсці раніцою і паказаць нам горад.

ПЕРШАЯ ноч на роднай Беларусі. Спаць не хацелася. Я аж да другой гадзіны выглядаў у акно. З нашага акна можна было бачыць досыць шырокую панараму. Насупраць гасцініцы стаяў арнаментны вялікі будынак Галоўпаштамта. Налева амаль што на два кіламетры можна было бачыць заліты флектрычным святлом, публіскаючы пасля дажджу Ленінскі праспект.

(Працяг у наступным нумары.)

Анатоль КАНАПЕЛЬКА

МАЦІ ТРЭБА БЕРАГЧЫ

Гляджу на глобус — шар зямны.

І ён ажыў, здаецца.

Ты перад Афрыкай замры

І паглядзі,

як Конга б'ецца.

Ты паглядзі,

як лук тугі

Рассек

навечна

кратай кольцы.

І нават мудрыя багі

Не могуць сёння

заціць сонца.

Не падуладны волі іх

Маё сумленне,

сэрца,

розум.

І я пытаюся ў жывых:

— Ці не трывожыць часам

роздум

Пра лёс планеты і людзей,

Пра песні, што патрэбна

скласці.

І пра святло людскіх надзей —

Звычайнае зямное шчасце?

Вярціся, шар!..

Мацерыкі

Я аглядаю

пільным зрокам.

Над імі — вецер трапяткі.

Над імі кружацца аблокі.

А рэкі,

як мерыдыяны

І паралелі, праялялі...

Я размаляю з акіянам.

Я чую шлоахі зямлі.

Я з ёю, знаю, кроўна звязан.

Зайсёды вабіць далачыню.

Зямлі,

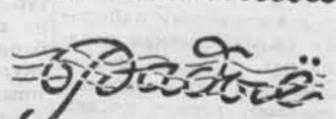
як маці,

абавязан,

А маці

трэба

берагчы!

ДЛЯ ЗАХОДНЯЯ ЕУРОПЫ

Слухайце штодзённа нашы радыёперадачы па сярэднеўрапейскаму часу на сярэдняй хвалі 227 метраў (ці 1322 кілагерцаў) з 6 да 7 гадзін, з 16.00 да 17.00 і з 21.00 да 21.30; на кароткай хвалі 30,83 метра (ці 9730 кілагерцаў) з 6 да 7 гадзін.
Па нядзелях — на хвалях 30,83 метра і 227 метраў з 8 да 9 гадзін і з 10 да 13 гадзін.

НА БЕЛАРУСКАЯ МОВЕ

Па серадах — ад 22 гадзін 30 мінут па сярэднеўрапейскаму зімоваму часу на хвалі 50,51 метра (ці 5490 кілагерцаў) і на хвалі 31,48 метра (ці 9530 кілагерцаў);
па нядзелях — ад 8 гадзін раніцы па сярэднеўрапейскаму зімоваму часу на хвалях 30,83 і 227 метраў.

ДЛЯ ЗША І КАНАДЫ

Слухайце штодзённа нашы радыёперадачы па нью-йоркскіму часу з 19.30 да 20.30 на хвалях: 31,04 метра (ці 9665 кілагерцаў), 31,23 метра (ці 9605 кілагерцаў), 41,15 метра (ці 7290 кілагерцаў).

НА БЕЛАРУСКАЯ МОВЕ

Па суботах — ад 20 гадзін да 20 гадзін 30 мінут па нью-йоркскіму часу на кароткіх хвалях: 31,04 метра (ці 9665 кілагерцаў), 31,23 метра (ці 9605 кілагерцаў), 41,15 метра (ці 7290 кілагерцаў).

РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ.

НАШ АДРАС

Мінск, Ленінскі праспект, 77. Дом друку. Рэдакцыя газеты «Голас Радзімы».